

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

2c NA DAN DOBIVATE
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izven nedelj in
praznikov).
ZA \$6.— NA LETO NAD 300 IZDAJ

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 270. — Štev. 270.

NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 21, 1939 — TOREK, 21. NOVEMBRA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

MLADINA PROTI VOJNI

"Naj bo vojna ali mir, mora vsak narod, ki se hoče ohraniti, gledati, da imajo mladi ljudje popolno priložnost postati koristni državljani," pravi izjava Komisija za ameriško mladino.

Vsled nezaposlenosti je mladina v veliki nevarnosti

Ne sme priti pod vpliv vojnih agitatorjev

WASHINGTON, D. C., 21. nov. — The American Youth Commission, čije predsednik je Owen D. Young, priporoča z ozirom na to, da tudi zaradi velikih vojnih naročil privatna podjetja ne bodo mogla zaposliti vse mladine, zvezna vlada preskrbi mladim ljudem delo na podlagi posebnega programa za javna dela.

Izjava mladinske komisije pravi, da je za ameriško mladino velika nevarnost, ako bo nezaposlenost še dolgo trajala. Komisija pravi, da je njena štiriletna preiskava dognala, da je tretina mladine od 15 do 24 let starosti brez dela.

DRŽAVA MORA SKRBETI ZA ZAPOSLENOST MLADINE

Komisija nadalje pravi, da v vojnem in v mirnem času, mora vsak narod, če se hoče ohraniti, gledati, da imajo mladi ljudje popolno priložnost postati koristni državljani.

Proti koncu pravi izjava, da bodo ameriški mladenci, ako doma ne bodo mogli najti dela, porabili sedanjo priložnost in bodo šli v vojno.

Dijaki po celem svetu proti vojni

MOSKVA, Rusija, 21. novembra. — Ob priliki obhajanja 20. obletnice komunistične mladinske internacionale razpravlja komunistično glasilo "Pravda" o stališču mladine napram vojni ter pravi, da je mladina po večini držav nasprotna vojni.

AMERIŠKI DIJAKI SO PROTI VOJNI

"Pravda" zatem omenja, da so ameriški dijaki glasovali proti vstopu Združenih držav v sedanjo evropsko vojno v sorazmerju 40 proti 1. Tedaj je bilo 40-krat več dijakov proti vojni, kot pa za vojno. "Pravda" nato nadaljuje, da mladina zelo deluje za mir v Angliji, Franciji, na Holandskem, v skandinavskih državah in v Jugoslaviji.

AMERIŠKI POROČEVALEC POROČA "PRAVDI"

Ameriški poročevalec v New Yorku poroča "Pravdi", da v Združenih državah narašča protivojno razpoloženje in posebno med proletarjatom in delavskimi organizacijami.

POZIV NA MLADINO, DA NASTOPI PROTI VOJNI

MOSKVA, Rusija, 21. novembra. — List "Rdeča zvezda," ki je glasilo sovjetske rdeče armade je objavil poziv na mladino sveta, da naj nasprotuje nadaljevanju sedenja "kapitalistične vojne" pod vodstvom komunistične internacionale. V posebnem članku zatrjuje "Rdeča zvezda," da dijaki v Združenih državah, Angliji, Franciji in Indiji posebno nasprotujejo vsaki vojni. List pravi dalje, da so sovjeti na trdnem stališču, medtem ko stališče kapitalizma pada v razvaline.

Preki sod na Češkem

Zopet so bili vstreljeni trije Čehi. — Predsednik Hacha pozivlja narod k redu.

PRAGA, Češka, 19. nov. — V soboto so bili "zaradi nasilnega čina proti nekemu Nemcu vstreljeni trije Čehi, med njimi dva policista. V petek je bilo vstreljenih 9 čeških dijakov.

Vest o usmrtitvi se je naglo raznesla po sosednjih krajih Prage in je prišlo vsled tega do več protinemških demonstracij.

Nemška protektoratna vlada je takoj razglasila preki sod v Pragi in okolici, v Kladnu, Berovnu in Horowicah. Preki sod pa ne velja za nemške državljane.

Predsednik Emil Hacha je po radio pozival narod, da vzdrži red in mir.

"Dogodki zadnjih dni," je rekel Hacha, "postavljajo v nevarnost stališče, ki ga je 16. marca protektoratu zajamčil kancler Hitler. Češki narod, čegar obnašanje tekom sedanje vojne je bilo vzorno, je bil "po neodgovornih ljudeh" zapeljivan do činov, ki so obžalovanja vredni. Ti ljudje so pod vplivom sovražne propagande in agitacije beguncev, čijih vmešavanje v češke zadeve ne sme biti dovoljeno. Češki narod je sedaj v življenjskem prostoru nemškega naroda in mora posledice razumevati."

"Razumljivo je, da mora nemški bojujoči se narod postaviti vse predpogoje za svojo zmago in mora imeti vsa potrebna sredstva, da to doseže tudi s silo. Češka zemlja je bila obvarovana opustošenja, ki ga je doživela Poljska, in to nam naj bo za zgled. Češki narod ne bo poslan v vojno, kot je bil pod avstro-ogrskim cesarstvom ter more mirno iti za svojim poslom, ker ima v gočevih ozirih prednostno stališče nevtralnih narodov."

G. M. kršila proti-trustno postavbo

General Motors Corporation in tri njene podružnice so bile spoznane krivim. — Sedemnajst uradnikov je bilo oproščenih.

SOUTH BEND, Ind., 18. novembra. — General Motors Corporation in tri njene podružnice so bile spoznane v tukajšnjem zveznem sodišču krivim kršenja protitrustnih postav.

Poleg General Motors Corporation so krive še General Motors Sales Corporation, General Motors Acceptance Corporation in General Motors Acceptance Corporation of Indiana. 17 uradnikov teh družb je bilo oproščenih.

Porota se je posvetovala 25 ur in 40 minut.

Obtožba je dolžila omenjene družbe, da so skušale prisiliti prodajalce General Motors avtomobilov, naj se vrši vsa prodaja na obroke s posredovanjem General Motors Acceptance Corporation.

Demokrati in sloga

Ce ne bo sloge v demokratski stranki, se demokratje ne smejo dati zmage.

BALTIMORE, Md., 19. nov. — Demokratiški senator Burton K. Wheeler iz Montane je govoril tukaj ter pžival demokratje k slogi. — Predsedniške volitve se bližajo, — je dejal, — in če ne bo sloge v demokratskih vrstah, se bo upanje v zmago razblinilo v nič.

Wheeler je večkrat nasprotoval Rooseveltovi administraciji, pa je izjavil, da to njegovo nasprotno ni ogrožalo temelje demokratske stranke, ampak je za dosego kličnega cilja priporočal le metode, ki so se razlikovale od metod Rooseveltove vlade. Rooseveltov pogum in njegove uspehe je pohljal. O republikanski stranki je rekel, da jo vodi mrtva roka slepe reakcije.

— Ne vpraša se kdo bo bodoči predsednik. Poglavitno je, da bo bodoči predsednik demokrat. Eдиноle demokratska stranka je sposobna prevzeti veliko odgovornost vodstva ameriške vlade.

FRANCOSKO - ANGLEŠKA KOORDINACIJA

PARIZ, Francija, 19. nov. — Ko ste se Anglija in Francija v Parizu dogovorili za gospodarsko koordinacijo, bo tuojnuna skupna trgovska mornarica podstavljena pod enotno vodstvo iz Londona. Najvišje poveljstvo nad zavezniškim pomorskim nad armadami v francoskih rokah.

Kakor je v gospodarskem sporazumu določeno, da boste obe državi skupno kupovali vojne potrebščine brez medsebojnega tekmovalstva, tako bodo tudi angl. in francoske ladje brez tekme prevažale blago, ki ga boste kupili v inozemstvu.

Proces proti General Motors je v zvezi z bojem, ki ga je napovedal New Deal monopolov. Proces se je začel dne 9. oktobra pred zveznim sodnikom Walterjem C. Lindleyem. Slo je za kršenje Shermanove protitrustne postavbe.

Za obravnavo sta se posebeno zanimali Ford Motor Company in Chrysler Corporation, ki sta bili prvotno obtoženi ob enem z General Motors, pa je bila tožba proti njima umaknjena, ker sta obljubili prenehati s takim poslovanjem. Če bi General Motors zmagala, bi Fordu in Chryslerju ne bilo več treba držati obljube.

Obsodba

SOUTH BEND, Ind., 19. nov. — Zvezni sodnik Walter

NESREČE NA EVROPSKIH ZELEZNICAH

Ogenj v jugoslovanskem ekspresnem vlaku

BEograd, Jugoslavija, 20. novembra. — Potniki Simplonskega ekspresnega vlaka so prestrašeni in v pomanjkljivi obleki bežali iz svojih oddelkov, ko je v vlaku nastal ogenj, ki se je hitro širil po spalnih oddelkih in hodnikih.

Ogenj so opazili, ko je vlak vozil med Zagrebom in Beogradom.

Potniki so skozi dim bežali v druge vozove. Strojvodja je vlak vstavil in ogenj je kmalu pogašen.

Vlada je odredila preiskavo, ki naj dožene vzrok ognja.

Nemški brzovlak skočil s tira

BERLIN, Nemčija, 20. nov. — Brzovlak, ki je vozil iz Berlina v Kiel, je blizu Spandaua zadel v osebni vlak; 9 potnikov je bilo ubitih, 20 pa ranjenih. En železniški voz je skočil s tira in se prevrnil, drugi pa je zgorel.

Predsednikovi načrti niso nikomur znani

Omenil je, da bo uradno navzoč pri odkritju Jeffersonovega spomenika l. 1941. Razna ugibanja.

HYDE PARK, N. Y., 19. nov.

— Konec tedna je preživel predsednik Roosevelt na svojem tukajšnjem posestvu. Obiskalo ga je precej oseb, med njimi tudi nekaj časnikarjev, ki so, kakor vedno, skušali tudi ob tej priliki izvedeti, če bo se vtretje kandidiral ali ne.

Predsednik se jim je le pemembno smehljaj, ni jim pa hotel povedati kaj definitivnega.

Nedavno je bil spravljen v zadrego vsa ameriška javnost. Ko so palagali v Washington temeljni kamen za Jeffersonov spomenik, da že vdrugič prisostvuje svečanostim, ki so v zvezi s tem spomenikom ter da bo uradno navzoč tudi vtretje in sicer meseca januarja 1941.

Ta njegova opazka je povzročila razne spekulacije. Drugi Rooseveltov termin poteče 20. januarja 1941, Jeffersonov spomenik bo pa odkrit par dni pozneje.

Ko so ga obiskovalci opozorili na to njegovo izjavo, se je začel tolči po kolenih in se veselo smejati. Rekel pa ni ne tako, ne tako.

ANGLEŠKA IZJAVA

PARIZ, Francija, 20. nov. — List "Le Temps" je objavil svarilo, da bodo angleške in francoske bojne ladje potopile vsak nemški parnik, ki ga je "kupila" Rusija, kot sovražno ladjo. To svarilo je bilo izdano kmalu zatem, ko je prišlo poročilo, da je Rusija kupila več nemških parnikov, med njimi tudi veliki parnik "Bremen".

Pri tej odredbi se Francija sklicuje na svojo postavbo iz leta 1776, ki pravi, da ladje, ki se bile prodane kaki nevtralnemu državi po pričetku sovražnosti, niso nevtralne, pač sovražne.

Mine potapljujejo ladje

Jugoslovanski parnik Carica Milica je zadel ob mino in se potopil. Ladje žrtve plavajočih min.

LONDON, Anglija, 20. nov.

— Ko je prišla vest, da je londonski parnik Simon Bolivar blizu vzhodnega angleškega obrežja zadel ob mino in se potopil ter je utonilo nad 100 ljudi, tedaj so se Angleži zavestili, da jim proti nova nevarnost. Angleški mornariški izvedenci so mnenja, da so Nemci, ki so izprevideli, da s pod mornicami ne morejo uničiti angleške trgovske mornarice, pričeli okoli angleške obali polagati plavajoče mine.

Poleg parnika Simon Bolivar so v Severnem morju zadel ob mino in se potopili naslednji parniki: švedski parnik B. O. Borjeson, angleški Blackhill, italijanski Grazia in jugoslovanski Carica Milica. Neke drugo poročilo pravi, da se je v bližini Rotterdamu potopil litvinski parnik Kaunas.

Da odvrne to nevarnost, bodo angleške bojne ladje skrbno iskale mine in jih polovile in razstrelile.

Delavske vesti

CCC ostane pri starem

WASHINGTON, D. C., 20. nov. — Demokratiški kongresnik May iz Kentucky, ki je načelnik zborničnega vojaškega odbora, je rekel, da bo morala zvezna vlada omejiti svoje izdatke za marsikatero vladno agencuro, ker bo treba izdati ogromne vsote denarja za armado in mornarico. Vsota, ki je bila spočetka namenjena za CCC, pa ne bo zmanjšana, kajti CCC je izredne važnosti.

May pravi, da bo vplival na zakonodajo, naj uvede pri CCC prostovoljno vojaško vežbanje, dasi administracija temu nasprotuje.

Produkcija Chrysler

DETROIT, Mich., 20. nov. — Prejšnji teden so izdelali v Chryslerjevih tovarnah 86,700 avtomobilov, dočim je lani v istem tednu znašala 96,735 avtomobilov. Lani se je vršila produkcija s polno paro, dočim je povzročila letošnje nazadovanje dolgotrajna stavka.

Šolanje in nezaposlenost

BOSTON, Mass., 20. nov. — Roger Babson, specialist za investente, je rekel te dni, da so višješolci dosti bolj navdušeni za šport kot pa za učenje oziroma praktično vedo. V Združenih državah je deset milijonov nezaposlenih. To številico bi bilo najmanj za sedem milijonov manjše, če bi imeli drugačen šolski sistem. Šole producirajo graduante v taki obliki, kot producira ta ali ona tovarna svoje izdelke. Šolski odbori so preveč prežeti s politiko ter ne dajo šolarjem za življenje potrebne izobrazbe.

Zmaga CIO pri Briggsu

WASHINGTON, D. C., 19. nov. — Pri Briggs Manufacturing Company so se vršile volitve, in večina delavcev se je izrazila za CIO, vsled česar ima ta organizacija pravico zastopati delavce pri kolektivnih pogajanjih. Delavska federacija je vložila protest, češ, da se volitve niso pravilno vršile.

"BREMEN" POD RUSKO ZASTAVO

BERGEN, Norveška, 19. novembra. — Nemški parnik "Bremen" je bil izročen Rusiji in bo v kratkem pričel voziti pod rusko zastavo med Murmanskim in New Yorkom.

Parnik, ki je veljal \$20,000,000 in je 30. avgusta odplul iz New Yorka, se še vedno nahaja v Murmansku. Parnik je bil nanovo prebarvan s sivo barvo in je na njem ob času proslave boljševiške revolucije vtilrala ruska zastava.

Poleg Bremena je Rusija "kupila" še več drugih nemških parnikov, ki jih bo plačala z vojnim materijalom in drugimi izdelki.

“GLAS NARODA”
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakser, President J. Lupaha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
316 WEST 124th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

For whole year (12 issues) in America	For New York for whole year	\$7.00
in Canada	For whole year	\$8.50
For 6 months	For 6 months	\$4.50
For 3 months	For 3 months	\$2.50
For 1 month	For 1 month	\$1.00

Subscription Yearly \$6.—

“GLAS NARODA” IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJI IN PRANIKOV

“GLAS NARODA”, 316 WEST 124th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 2-1243

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

NEMŠKO-RUSKA ZVEZA

No je bila razglašena sklenitev rusko-nemške nenapadne pogodbe, je splošno prevladovalo mnenje, da si je Hitler popisal s tem svojo smrtno obsodbo. Rečeno je bilo, da bi Stalin izrabil Hitlerja ter ga nato pustil na cedilo. Ta prerokovanja se pa niso vresničila, ampak se je zgodilo baš nasprotno. Nemško časopisje poroča o izdatni pomoči, ki jo dobiva Nemčija od svoje ruske zaveznice. Vsak dan dosepe v Nemčijo štirideset do petdeset ruskih ekspresnih vlakov, naloženih z živili in drugimi potrebščinami. V zadnjih osmih tednih je dobila Nemčija iz Rusije za svojo živino milijon ton krme. Pod vodstvom nemških strokovnjakov bodo elektrificirane rusko-nemške železniške zveze. Sovjetska unija je imela letos izredno dobro letino. Nemčija ne bo dobila od svoje ruske sosedice samo pšenice, pač pa tudi maščobe, olje, les, ter mangar in sicer v ogromnih množinah.

ZDRUŽENI BALKAN

Navzlic vojni vlada na zapadni fronti nekakšen mir, precejšnjo živahnost — politično sicer — je pa opaziti na Balkanu. Še pred uničenjem Čehoslovaške so osnovale Romunska, Jugoslavijska in Čehoslovaška takomenovo Malo antantno, ki je bila pod nekakšnim francosko-angleskim pokroviteljstvom ter naperjena proti Madžarski in Bolgarski, ki sta se več ali manj nagibali napram Nemčiji. Grška je pred leti držala z Anglijo, pozneje je pa postajala bolj in bolj fašistična pod vlado ministrskega predsednika Johna Metaxasa. Turčija je bila zaveznica Sovjetske unije in se ni hotela priključiti nobenemu bloku. Ko je prišla Čehoslovaška pod nemški protektorat, se je Jugoslavijska pobotala z Italijo, Romunska je pa iskala naklonjenosti Nemčije, dasi so v Bukarešti dobro poznali dvojno vlogo, ki jo je znala berlinska vlada tako spretno igrati. Na eni strani se je dobrikala kralju Karolu, na drugi strani je pa moralno in finančno podpirala Železno gardo, znano romunsko protimonarhistično organizacijo. Balkan je bil razdvojen in se je splošno domnevalo, da bodo v sedanjih vojni zopet postale balkanske države zopet krvavo bojišče. Ta nevarnost je bila pa pravočasno odstranjena. Balkanski blok bo kmalu osnovan ter bo združil vse na podlagi nevtralnosti ter nevmešavanja v vojno. Nič ni bilo lažjega kot napotiti Jugoslavijsko, Madžarsko, Turčijo, Grško in Romunsko k sklenitvi pogodbe. Znatno težje je bilo z Bolgarsko, ki je zahtevala povratek Dobrudže, ki je po svetovni vojni pripadla Romunski. Bati se je že bilo zahtev po reviziji mirovnih pogodb, kar bi onemogočilo osnovanje nevtralnega bloka. Anglija, Francija in Nemčija bi se poslužile te prilike ter bi skušale zvesti podonavsko državo v vojno. Nadvse značilno je, da je Italija kot nevtralna država vplivala na Bolgarsko in Romunsko ter ju pregovorila, naj začasno pozabita povojne pogodbe ter naj se ne vmešavata v vojno. Mogoče ima Italija odkrite, mogoče zahrbtno namene. Gotovo je le to, da ji sedaj balkanske države zaupajo ter so se v tem kritičnem času podredile njenemu vodstvu.

KROMPIR SE SAM LUPI.

V Ameriki so iznašli nov način po katerem se krompir sam lupi. Ta krompir gre hitro skozi plinski plamen s temperaturo 950 stopinj Celzija. Ta vročina povzroči, da se vlaga pod krompirjevo kožo spremeni v paro in kožo razžene v drobnejh kosčkih. Močan curek vode odstrani ostanke lupine, a z usmerjenim zračnim tokom to vlago hitro posušijo. Neka ameriška tvrdka si je pridobila patent za ta postopek in ga pripravlja sedaj za velika hotelska podjetja ter druge velike potrošnike.

Pomen demokracije

Social: JOHN W. DAVIS

Demokracija pomenja za me-potične nadvlade nikakega poseben način življenja, program, sistem na urejanje in upravljanje zadev posameznikov in skupin posameznikov ter narodov. Oni ljudje, ki so si izbrali demokracijo kot svoj način življenja, niso prišli do tega kar nacikrat. Ona ne izvira iz nikake moralne odličnosti ali prednosti čez ono drugih ljudi. Desešli so jo po dolgih dnevih poskusov in pogrškov in destikrat potom nuke in truda. Izrastla je iz izkušnje dolgih dob in bila je zalita s krvjo in solzami mnogih generacij naših prednikov. Mi, njihovi otroci, morali bi zares občeti, kadar kolo nes vpraša, da jo zamenimo z nečim dozdevno novejšim, zlasti ako ta novotarija obstoja le v ponavljanju starih znat, le pod drugim imenom.

Ta način življenja je način osebne prostosti, individualne svobode, pravice vsakega človeka razpolagati, kakor se mu zljubi, s seboj in vsem, kar je njegovo, dokler ni to ne na škodo bližnjemu. Navdahnjena je po globoki veri v vrednosti in dostojanstvo vsakega posameznega človeka, pa prepoveduje, da en ima pravico do svobodne rabe vseh svojih zmožnosti in moči, od Boga mudanih, in ga dviga, da stoji pokonci sredi svojih bližnjih kot enak med enakimi pred zakonom, oni, ki so si ga izbrali ta način življenja, pri-poznavajo, da z vsako pravico gre tudi primerna dolžnost, pa se ne udajejo krotke sužnjosti napram sebi in tudi jih ne polžiga želja po uslužajnju drugih. Zahtevajo le, da se pravo in pravica ter moralne pravne dolžnosti enako odmerijo vsem z enako vago. Sistem, ki obstoja tam, kjer take ideje prevladujejo, se zove demokracija.

(Ni mogoče za one, ki verujejo v demokracijo, da bi se klanjali v malikovanju kakega mističnega bitja, ki se naziva “država” ali da bi oboževali po starorimski navadi kakega nakinčanega cesarja ali balatega diktatorja. Oni znajo, da se zadeve vlade upravljajo po ljudih, ki v širokem pogledu niso boljši ali modrejši kot oni sami. Ne bodo sprejemali de-

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

APOKALIPTICNI JEZDECI NAD VARŠAVO.

Kakor poroča berlinski dopisnik masterdamskega lista “Telegraaf” je dala nemška vlada tujim diplomatom priliko, da so se s posebnim diplomatom kine vlakom odpeljali v Varšavo, da ozdi sklenejo svoja in diplomatska zastopstva. To je vlak čigar zadnja postaja je ena od najbolj žalostnih prizorišč, kar koli jih je bilo v tem stoletju v Evropi. Diplomati so morali pred odhodom obljubiti, da se bodo preživljali le s hrano, ki jo bodo dobili v jedilnem vazonu, in pili samo tisto vodo, ki je v vlakcu pripravljena. Voda varšavskega vodovoda ni namreč nič več pitna: vsa je zastupljena s trupli, ki ležijo povsod med razvalinami mesta. Bolj ko vsak opis pretrese človeka to dejstvo, te strahotne razmere, v kakršnih živijo Poljaki, kar jih je še preostalo od varšavskega prebivalstva. Po uradnih nemških podatkih je poljska prestolnica do 80 odstotkov uničena. Dvomljivo je, ali se bo izplačalo mesto sploh še popravljati. V barakah in zaštitnih bolnišnicah leži več kot 80.000 težko ranjenih ljudi; 80.000 ranjencev samo v Varšavi. V mestu je strahotna beda in je trpljenje tako neznanško, da se sploh ne da z ničemer primerjati. Če je bil sploh lejal kak Rdeči križ potreben, tedaj je brez dvoma tu na svojem mestu. Zima je na pragu, deževna doba se je začela, in v mestu ni niti najpreprostejših živil in zdravil. In prav nič ni videti, da bi se bližala kaka pomoč. Inozemska poslaniška poslopja so jako poškodovana. Nemškega poslopja poslaništva pa sploh ni več — je enako zemlji. Vse umetnine, ki so bile deloma zasebna lastnina poslaništva von Moltkeja, so uničene. Med njimi so bile dragocene slike, gobelini in skulpture. Tudi stanovanja poslaniškega osebja so opustošena. Ista usoda je zadela ameriško, ogrsko in francosko poslaništvo. Italijansko je do polovice razrušeno. Oblasti se niti ne upajo do-gnati število ubitih vojakov in civilnih oseb v Varšavi. Nihče ne ve, koliko prebivalcev je bilo še navzočih med obleganjem, in nihče, koliko je pogršenih. Listine o številu prebivalcev so sezgane. Uradnih listin in aktov tudi ni več. Resnično: prestolno mesto Varšava je izbrisano z zemljevida Evrope.

METULJ V ZRNU TOČE.

Ni še dolgo od tega, ko je padla izpod neba prav čudna kusta: zrnce toče, ki je v njej počival metuljček. Znanstveniki razpravljajo o tem čudovitem dogodku in si prizadevajo, da bi to pojasnili. Tako pravijo: “Tistega metulja je bržkone hud vihar dvignil v višave, in sicer tako visoko, kakor ga njegova nežna krila ne bi mogla nikoli prineesti, nanječ 10 do 12 tisoč metrov visoko. Tam je začel v kako mrzlo plast oblakov, njih vlaga je legla nanj tako da je zmrazil. Z drugimi zrnici toče vred je padel z letom obdani metulj na zemljo.”

BOLEČINE V KITAH NAGLO ODSTRANJENE

Nikar po nepotrebnem ne prenašate bolečin v kitah. Na tisoče ljudi je bilo nepričakovano rešenih revmatičnih bolečin, bolečin v kitah in zgibih s priprostim drgnjenjem s Pain-Expeller-jem. To nenavadno zdravilo naglo pomaga. Do sedaj je že bilo prodanih nad 17 milijonov steklenic. Kupite Pain-Expeller. Zahtevajte Pain-Expeller s sidrom na steklenici.

“GLAS NARODA” pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Peter Zgaga

KRATKO IN JEDRNATO

V listih večkrat citam poročila o naših proslavah, prireditvah in veseljah in o govornikih, ki nastopajo ob takih prilikah. Slovenci po naravi nismo govorniki, pač smo se pa pa te čedne lastnosti navzeli od naših bratov Hrvatov, ki jim je govorništvu prirojeno oziroma so si se ga takorekoc vsesali z maternim mlekom. Z govorniki je pa običajno tako, da poslušalec ne vedo natančno, kaj govornik govori,

SAMOMOR LVOVSKEGA VOJVODE.

List “Ru-kaja pravda” poroča iz Užhoroda podrobnosti o samomoru Lvovskega vojvode Alfreda Bilyka v hotelu Sialagu v Munkaču. Ko je Bilyk zvedel, da bo Poljka zavzeta, je vso svojo lastnino spravil v denar in je poslal svojo ženo s tremi otroki na Ogrsko. Sam pa je ostal v Lvovu, dokler ni bilo mesto obkoljeno po Nemcih in Rusih. Bil je eden izmed poslednjih, kar jih je odšlo iz mesta in je srečno prišel čez hrbe v Munkač, kjer ga je pričakovala njegova družina. Toda kako je osupnil, ko njegove družine tam ni bilo in ko tudi ni bilo nobenih vesti o njej. Neki poljski častnik mu je povedal, da so bili skoraj vsi poljski begunci postreljeni in da je njegova družina tudi med temi žrtvami. Pod vtisom te strašne novice je odšel vojvoda v svojo hotelsko sobo, kjer se je ustrelil. V pisnu, ki ga je zapustil, pravi, da ne more preživeti izgube žene in otrok. Toda točno pol ure po njegovi smrti je prišla njegova družina zdrava v Munkač. Pri snukom in žalostno-veseli doljarjev.

Do kratkosti in jedrnatosti nam še precej manjka in se v tem oziru ne bomo nikdar izpopolnili.

Bodimo torej dovtetni za vsak nasvet in bodimo slični rojaku, ki so ga prijatelji naučili kratkosti in jedrnatosti. Nekje je čital, da je v ribari denar ter je začel ribe prodajati. Imel je lepo trgovino, dobro blago in nad trgovino napis z velikimi črkami: “Tukaj so sveže ribe naprodaj.”

Prodajalec se je zdel opomna umestna ter je dal napis prenoviti, da se je glasil: “Sveže ribe naprodaj.”

Toda niti Bog ne more vsem ustreči. Nekega dne je neka ženska pripomnila: — Čemu pišeš, da so ribe “naprodaj”? Vsak ve, da jih prodajaš, ne pa kupuješ. Prodajalec si je mislil: Ženska ima prav. Beseda “naprodaj” je odveč. Naslednjega dne je bilo na tabli nad trgovino zapisano: “Sveže ribe.” — Hohoho! — se je še istega dne prismetjal prijatelj v njegovo trgovino. — Kaj pe pondarjaš, da so ribe “sveže”? Saj morajo biti sveže, če hočeš kaj kupije napraviti. Stari rib vendar ne boš prodalaj.

Resnico govoriš, je dejal prodajalec. — Na to nisem niti pomislil. Hvala za opozorilo.

In naslednjega dne je bila na tabli zapisana ena sama beseda — “Ribe”. Toda, kakor sem rekel, — vseh ljudi ni mogoče zadovoljiti. Se že dobi tu ali tam zga-ga, ki ji nobena stvar ni povšeči. Mimo prodajalca je prišla stara klepetulja in se začela na ves glas smejati. — Kaj se smeješ? — jo vpraša trgovec. — Saj se moram smejati, ker imaš nad vrati zapisano “Ribe”. Saj vendar vsak ve, da so ribe, ker smrdi po njih pol bloka daleč. Od tistega časa ni nad trgovino nobenega napisu več.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V ITALIJO

\$ 6.00	Lir 100
11.85	” 200
17.50	” 300
28.00	” 500
56.00	” 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENJI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVEŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 124th ST., NEW YORK

ADVERTISE IN “GLAS NARODA”

Najboljši prijatelj v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA BRATSKA, DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan: 2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Kratka Dnevna Zgodba

DVEM GROBU NA OČETOVEM GROBU

Tonečkov oče je bil reven delec. Zaslužil je s trdim delom v tovarni komaj toliko, da je njegova družina mogla k dan do siteda najesti. Ra-Tonečka je imel še šest otrok: tri dečke in tri deklice. Liko noči je uboga mati prela v skrbi za lačne zelodolce.

Reva pač ni slutila, da jo raje še hujsi časi. Nekoga dne se je oče utrujen poten od dela vračal domov. Poti ga je ujela nevihta, s premočen je prihitel domov. Ponoči ga je začelo mraviti po vsem telesu. Prestrašena žena je poslala po zdravnika. "Ta je bolnika pregledaj in na kratko povedal: 'Ljučnica.'"

Na vsi moč se je žena trudila, da bi ohranila moža pri življenju. Pa je bil ves njen trud zastoj. Sedmega dne je oče umrl. Mati je z otroki ostala sama in brez vsega.

V sosednji vasi je živel premožen kmet. Svojih otrok ni imel, pa je vzel Tonečka za svojega. Toneček se je poslovlil od matere in se preselil k njemu. Kmetu se mu je tako dobro dilo, da je kmalu pozabil na m, kjer so njegovi bratci in sestrice trpeli najhujše pomanjšanje. Ob nedeljah in praznikih ga je kmet silil, naj obišče oje domače. Toneček pa se je je potepal po vasi. Jabolke in struktje, ki mu jih je kmet dal za bratce in sestrice, je zidal svojim tovarišem.

Tako je minulo leto dni. Na ta čas se Toneček ni spomnil ranjkega očeta. Vseh svetodan mu je pa kmet rekel:

"Pražaje se obleci. Opraviš inam v svoji rojstni vasi, a greš z menoj in obiščeš svojdomače."

S težkim srecem je Toneček pogal. Pot mu je vodila mimo popališča, ki je ležalo zunajasi. Pred vhomod je branjev-a prodajala sveče in venecmet je obstal pred stojnico rekel:

"Spodobi se, da stopiš najrej na očetov grob in pomoliš enaš za njegovo dušo. Jaz lidem naprej v vas."

Kupil mu je pri branjevki ve lepi pisani sveči in še venec iz smrečja in krizanm.

"Zvečer se oglasim pri vas"

in te vzamem s seboj" je se zaklical kmet in odšel dalje. Toneček je počasi stopal mimo okrašenih grobov in čudnotesno mu je bilo pri srecu. Črv vesti mu je ostro zaključval v prsih in mu očital. Leto dni se nisi spomnil očeta in še zdaj so te morali drugi prisiliti, da pontoliš na njegovem grobu! Ali te ni srām, nebrvaležneš?

Tiho je pokleknil k grobu. Položil je venec k lesenemu križu in zasadil k črno zemljo pisani sveči. Prižgal ju je z drhtečo rokō. A veter, ki je žalostno jokal med cipresami, je drobna plamenčka pri pričuganil. Toneček se je ozrl po drugih grobovih. Videl je, da svečke povsod drugod gorijo. Še nekajkrat je poskusil svojo srečo. A veter mu je svečke zmerom znova upihnil. Grenko ga je spreletelo.

"Oče ne mara za moji svečki, ker sem pozabil nanj..."

Ni si ju upal več prižgati. Ves bled in potrt je klečal ob grobu. Tako hudo mu je bilo pri srecu, da bi najraje zaklopal naglas. A solze ni bilo v njegovih očeh. Nemo je strm pred se. Ni mogel jokati, ni mogel moliti.

Za seboj je zaslīšal rahle stopinje in zagledal pred seboj mater, sestrice in bratce. Mati ga je radostno pozdravila in hvaležno rekla, ko je videla venec in svečki na grobu:

"Lepo je od tebe, da si prišel."

Pokleknila je k grobu in prižgala svečki. Plamenčka sta svetlo zaplapolala.

Toneček je skesano povetil glavo in iz srca se mu je izvila goreča prošnja:

"Oče odpusti!" Še parkrat je ponovil gorečo prošnjo, potem pa je začel iskreno moliti očenaš za očenašem.

Svečki na grobu sta že dogorevali, ko se je mati spomnila da bo treba oditi domov. Spontoma se je Toneček privit k materi in ji polglasno rekel:

"Mati, ali ste hudi name, ko me tako dolgo ni bilo domov?"

Mati je vse grenke očitke silo zadušila v sebi in ljubeče odgovorila:

"Kaj bom huda! Vesela sem, da si tako lepo počastil očetov spomin. Boš pa posledj večkrat prišel domov, ali ne?"

"Bom!" je Toneček hitro odgovoril.

Sestrice in bratci so se te obljube tako razveselili, da so kjar zarajali okoli njega.

Tonečku se je odvalil velik kamen od srea. Črv vesti je nehaj kļjuvati. Ves olajšan je prestopil prag domače hiše in zdelo se mu je, da mu je oče s slike, ki je visela na steni, prijazno pokimal v pozdrav in mu tiho šepnil na uho:

"Saj sem vedel, moj dobri fant, da nas ne boš za zmerom pozabil."

Toneček je danes star že šestdeset let, a tega dne se tako živo spominja, kakor da bi ga bil preživel šele včeraj. Zmerom znova pripoveduje svojim vnukom ta žalostno-veseli logodek iz mladih let.

OD VSEPOVSOD

POPLAVA NA BOJISCU.

Po poročilu agencije Havas je visoko vodovje Rena v Alzaciji ustvarilo v vojaškem ozizu poseben položaj. Reka predstavlja tu v odseku kakšnih 100 km naravno ločnico med obema utrjenima pasovoma.

Ob koncu 19. stoletja so nekoč neregularni veletok utesnili med betonske in cementne nasipe. Nasipi molijo visoko nad okoliško nižino, v kateri so se stvorili nešteti mrtvi rokavi, ki so mestoma široki ter s podzemeljskimi kanali zvezani z rečnim vodovjem. Kadar se dvigne gladina veletoka, narasejo tudi mrtvi rokavi. Bas zavoljo tega so v tem ozemlju zgradili trdnjave na nemški, kakor na francoski strani iz betonskih blokov, ki pa ne segajo globoko v zemljo. Povišina ozemlja na francoski strani je nekaj višja nego na nemški strani in če se bo reka še dvigala, bo to nemškim utrdbam bolj v škodo nego francoskim. V francoske zgradbe voda se ni vdrla, nasprotno pa delujejo na nemški strani črpalke. Nemci, — pravi agencija Havas — delajo v svojih položajih kakor mostvo poškodovane ladje.

RYDZ SMIGLY V INTER-NACLIJ.

"Corriere dela Sera" poroča iz Bukarešte, da je bivši maršal poljske vojske Rydz Smigly v Craiovi popolnoma izoliran. Stanuje v palači kneza Bibesca. Pri njem je polkovnik Wenda, zdravnik in štirje šoferji. Z maršalom ne sme govoriti nihče razen mestnega župana in policijskega šefa.

V začetku internacije so bili maršalu dovoljeni prosti sprehodi. Smel je tudi obedovati v mestnih restavracijah. Zdaj so okrnili to dovoljenje. Hrana mu prinašajo v dvorec, na sprehod pa sme samo v spremstvu rumunskih častnikov in detektivov.

Za informacijo so maršalu na razpolago rumunski listi, ki izhajajo v Craiovi, nekaj evropskih dnevnikov in pa radio.

BIVŠI CESAR IN VOJNA.

Kakor poročajo iz Amsterdama, zasleduje bivši nemški cesar Viljem z veliko pozornostjo sedanje dogodke. Listi pišejo, da zasleduje vojne operacije na posebno pelikem zemljevidu in z zastavicami si zaznamuje položaje poedinih vojsk. Smrt njegovega vnuka princa Oskarja je zelo učinkovala nanj. V nemški vojski služi 22 vnukov bivšega cesarja.

Finska država tisočerih jezer

Republika Finska, ki zaradi zahtev Moskve stoji trenutno v opredju svetovne pozornosti, meri 388,000 kvadr. kilometrov in ima okoli 4 milijone prebivalcev. Med slednjimi je 10 odst. Švedov, ki tvorijo ostanek nekdanjega vladajočega naroda, nekoliko tisoč Rusov in Nemcev ter na skrajnem severu manjše število Laponcev, praprebivalcev te dežele.

Po veri je nekaj nad 40.000 pravoslavni, vsi ostali pa so evangeli. Finska je bila globoko v novi vek pod oblastjo mogočne Švedske, ki ji je zadal prvi odločilni udarec Peter Veliki, ko je pred 200 leti Rusiji prebijal okno v širni svet in dohod k odprtemu morju. Petrograd je nastal na osvobodjenem finskem ozemlju in posled niso prenehali boji med Rusi in Švedji za posest Finske. Ruska sila je trgala kos za kosom finskih tal iz območja Švedske, dokler ni bila leta 1809 po stoletni borbi Švedska iztišljena

z vzhodnega brega Baltiškega morja in Botviškega zaliva. Osvojevalec car Aleksander je dal Fincem obsežno avtonomijo, ki pa se je zaradi rastoče reakcije v Rusiji in zaradi finskega odpora polagoma tako skrčila, da je ostala samo senca nekdanje samonprave.

V takem položaju je zajela Finsko boljševiška revolucija. Finci so si želeli neodvisnosti od Rusije, pa bi je nedvomno ne bili dosegli, da jim ni Nemčija v začetku leta 1918 poslala na pomoč grofa von der Goltza z močno vojsko, ki je pregnala ruske čete s finskih tal. Pod nemško zasedbo so Finci tudi izvolili za kralja Friderika Hesenskega, ki pa ni zasedel prestola, ker se je moč hohenzollernske Nemčije medtem zrušila. Deželo so zopet zasedle ruske čete, ki pa so bile premagane od čet bivšega carskega generala Mannerheima. Ob sklepu miru leta 1920

jedosegl a Finska popolno samostojnost za vse ozemlje in je od boljševikov izsilila odstop ozemlja ob reki Pečergi z luko, Borisogljbskom. Tako je Finska dosegla dostop do Murmanske obale, kjer morje nikoli ne zamrzne.

Rusija je bila potisnjena nazaj na konec Finskega zaliva, ob katerem leži tudi Leningrad — nekdanja ruska prestolnica.

Izhod iz zaliva sta stražili Estonka in Finska; slednja je postala zaradi svoje členovite obale kaj nevarno zatočišče za podmornice kake velesile in Finci so tudi vodili politiko, ki boljševiški Rusiji ni bila prijazna. Močno razumljivo je, da hočejo Rusi izrabiti sedanjo zmedo za to, da bi si priborili zopet prost izhod iz Leningrada in svoje vojne luke Kronstadta. Na jugu Finskega zaliva se jim je to že posrečilo s tem, da so prisilili pod svojo oblast Estonko. Zdal so svoj pritisk prenesli na severno stran, na Finsko, ki pa se močno upira.

Finska dežela 35,000 jezer in neizmernih gozdov, preživlja težke trenutke negotovosti in skrbi za obstanek. Silni sošed z vzhoda steguje svojo močno roko po njej, obnavlja se igra, ki jo zgodovina pozna že izpred sto let.

Zaradi tesnih, iz zgodovine izviraajočih zvez, ki vežejo Fince na Švede, pa tudi zaradi zemljepisnega položaja Finske, ki je jasno razviden iz karte, sta po ruskem pritisku na Finsko močno vznemirjeni tudi ostali skandinavski državi.

Švedska in Norveška. Finci so razen tega po svojem sportu in svoji telovadbi zasloveli po vsem svetu. Povrh veljajo za narod, ki je po civilizaciji in urejenosti eden prvih na svetu. Zato vžuja borba med njimi in Rusijo povsod neprimerno večjo pozornost, kakor pa je vzbujal ruski pritisk na baltiške države. Tako moremo razumeti tudi poročila, da je v prilog Finske posređoval v Moskvi celo predsednik Združenih držav, Roosevelt.

Spisi Josip Jurčiča:

- I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljici in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.
- II. ZVEZEK: Jurij Kobilca. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klošterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golida.
- III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemšk; valpet.
- IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata
- V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.
- VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.
- VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.
- VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Teležja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.
- IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradeč. — Pona-rejeni bankovci
- X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Stefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji kltna postava župnika Stefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi originalni, že splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga," in "Pulver und Blei" ter biser naše nočelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lanšprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam postvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal Romann so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

Tunel

(Spisal B. Kellermann)

Globoko pod zemljo vrtajo orjaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Genialni inženjer MacAlan vodi ogromno delo. Cele armade delavcev se zari-vajo vedno globlje v osrčje zemlje. Sredi dela zaloti graditelje strahovita katastrofa, ki skoro popolnoma uniči že napravljeno delo in katere žrtev je tisoč in tisoče delavcev. Toda železna volja MacAlana ne odneha, dokler ne steče med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak. Skozi vse delo se čuti orjaški ritem, ki mestoma kulminira v grandioznih opisih in dogodkih. Tunel je ena najzanimivejših knjig svetovnega slovstva.

259 strani . . . \$1.20

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	—	\$ 2.50
200 Dinar.	—	4.80
300 Dinar.	—	7.00
500 Dinar.	—	11.25
1,000 Dinar.	—	21.75
2,000 Dinar.	—	43.00

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše zverzo darilne pošiljate v Jugoslavijo začelo preklicati. Sedaj pa smo dobili novo zvezo, po kateri je mogoče našim rojstnim vrstici in donar varno pošiljati. Vendar je bila nam poveljena ona, ker se stroški za pošiljanje po tem postu mnoge višje.

Opozorjamo tudi, da se sem in tam more naša pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasnil.

ZA NJUNO POŠILJATEV POSLUŽITE SE 'CABLE ORDERS'. — DOPLAČATI JE TREBA \$2.— ZA VSAKO POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.
111 POTNIŠKI ODDELEK : :
216 West 18th Street, New York

Kje si bil tako dolgo?

Roman iz življenja — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

Nato se Ida poslovila, ker se hoče pripraviti, da gre na Frizišce potov. Namenoma se obleče zelo priprosto, pa venar polaga nasego skrbni na obleko — kajti Hansu je hotela biti všeč in si zopet pridobiti njegovo srce. In tako pride čas, da odide na se-tanek.

Ko je Klaus pri Longmyjevih opravil svoje diplomatsko poslanstvo, sta Winnie in Charlie kot dva zarotnika skušala osamiti Hansa in njegovo sestro. Toda spočetka se jima ni lotelo posrečiti, da bi ju izvabila s terase. Hansu je bilo zelo všeč v udolmen naslonjaču in ga ni prav nič veselilo iti na vrt. Šele čez nekaj časa postane Charlie precej jaseh, ga pobje iz naslonjača in pravi, da je zelo dobro se malo pregibati in skibeti za dober tek.

Hans li sicer smogel v resnici na ljubo reči, da mu teka ne manjka, toda sedaj je že enkrat na nogah in gre s Charliem na vrt.

"Dragi gospod doktor, oprostite mi, da sem vas motil, toda zročica mi je gospica Truda, da vas pošljem k vrtni ograji, pravi, da vam ima nekaj zelo važnega sporočiti."

Hans pogleda proti vrtni ograji in v resnici zagleda tam sestro in se mora zasmejati.

"O, zato ste me že večkrat skušali dobiti?"

Charlie prikima.

"Najbrže bo v resnici nekaj zelo važnega."

"Potem pa vas prosim, da mi oprostite mojo zabitost; takoj grem k Trudi. Lepa hvala za vaš trud."

"Prosim."

Charlie se vrne na teraso in zadovoljno sede v prazni naslonjač in se razgovarja s Trudinimi stariši. Winnie je zelo zatopljena v razgovor o umetniški zgodovini z Jurijem, Fritz pa se zabava s fotografskim aparatom, s katerim je malo prej vzel nekaj slik, katere je hotel vzeti s seboj domov, da bi jih pekalal svoji tajni nevesti, mali učiteljici.

Stariši ga z zanimanjem opazujejo. Charlie pa mu stavi mnogo vprašanj, kajti z aparatom, ki je bil zelo drag, ni nikdar mogel napraviti dobrih slik. Fritz mu obljubi, da bo aparat dobro pregledal in bo tudi vzel nekaj slik, pri čemur naj Charlie zelo pazi.

Medtem pa je prišel Hans do Trude.

"Hotela si z menoj govoriti, Truda?"

Truda ga prime pod pazluho in nekaj časa z njim hodi.

"Da, Hans, nekaj zelo važnega imam s teboj govoriti. Toda zaradi tega se ne smem razburjati."

Hans se vzravna in njegove oči se zapirajo v njene.

"Truda — menda nočeš govoriti z menoj o Idi?"

"Da, o Idi, Hans. Ves ko sva dopoldne šla po stezi s tenisa, tedaj je orstran meje stala Ida in je skrivaj gledala skozi ograjo, ker je — o, Hans — imela tako veliko hrepenenje, da te še enkrat vidi."

Kri mu stopi na čelo in bridko vpraša:

"Ali se je hotela pasti na svoji žrtvi?"

Truda pritise njegovo roko k sebi.

"Ne, ne, oh, ne Hans! Več, popolnoma prav si imel, ko si rekel, da samo tebe ljubi. In v resnici je tako, Hans; in zato je prej pošla k nam dr. Horvata, da ti morem povedati, da te iskreno prosi, da greš danes popoldne ob štirih na križišče dveh potov."

Hans smirno prebledi in smpo gleda pred se.

"Ali se hoče zopet igrati z menoj? Truda, saj si mi vendar obljubila, da je tukaj ne bom videl."

Tedaj pa se Truda zavzame in mu pove vse, kaj se je zgodilo in kako zelo se je Ida premenila.

In Truda je zelo dobra zagovornica. Celo z ognjenim jezikom zra govori in tako se ji polagoma posreči prebiti led, ki je obdajal bratovo srce.

Truda se zelo zadovoljno odklanja, ko ji slednjic obljubi, da hoče z Ido govoriti in jo obenem vpraša, kako more priti na križpotje.

Truda mu pot natančno popiše.

"Hoditi imaš komaj dvajset minut; vedno po vozni poti, ki pelje skozi gozd. Po njem greš toliko časa, da ga prekrita druga pot in tam boš ob štirih našel Ido. Nikomur o tem ni treba ničesar vedeti, samo Charlie ve, ker mi je moral pomagati. Ko bodo stariši popoldne počivali, mi pa gremo na tenis, boš molče izginil in boš šel na križišče. Potem se boš vrnil na čajanko, ob petih, jaz bom že skrbela za pravi izgovor. Oh, Hans, kako bom vesela, ako boš zopet srečen."

Hansu se ustnice tresejo.

"Toda prav ničesar ji ne morem nuditi. Ida pa je zelo razvajena."

"O tem si ne delaj nikakih skrbi. Klaus Weyersberg mi je rekel, da ne bo dopustil, da bi Ida in njeni stariši prišli v potrdilo in bo tudi na kak način pomagal, da se moreta vidva poročiti. Verjemi mi, da za tebe ne bo v bodoče nobene bolj pametne in bolj ponižne žene kot bo Ida. Ozdravela je, Hans; samo na to vedno misli, pa bo vse lahko."

Ko se Truda vrne na teraso, ne uide njenemu pogledu, da sta Winnie in Jurij — Hans in Ida — oh, in če se bo tudi Fritz poročil s svojo učiteljico — kako lepo bo to!

In Charlie — njegove oči ravno z izrazom iskrene ljubezni počivajo na njej — zato še nekoliko podaljša svojo molitev in iz globočine svojega srca doda: "in Charlie in Truda."

Ali pa bo nebo uslišalo to molitev?

In kot bi hotel Charlie na to tiho molitev odgovoriti, stopi k njej, prime njeno roko in ji pogleda v oči.

"Gospica Truda, ali ste kaj pomagali?"

"Kolikor sem mogla, Charlie; toda ne vem, ali sem napravila prav."

"Pri takih stvareh imate veliko spretnost."

"Kako mislite to?"

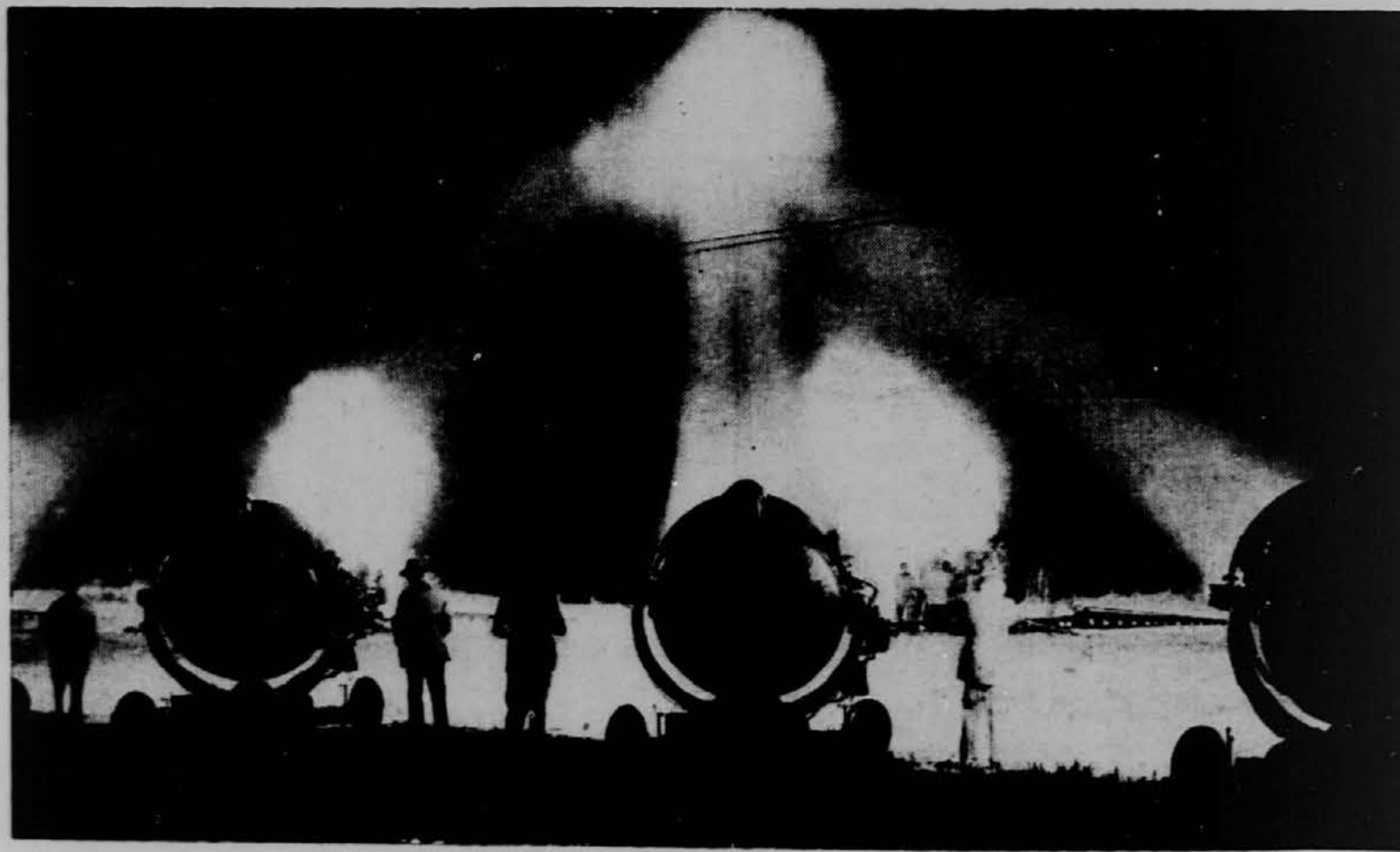
"Je, kakor se mi zdi, v vaših rokah napraviti ljudi srečne. Samo ko bi hoteli to spretnost poskusiti tudi na meni."

Živa rdečica jo oblije, toda njegovemu pogledu se ne umakne in tiho pravi:

"Samo ko bi mogla — kako rada bi to storila!"

(Nadaljevanje prihodnjik.)

LUČI IŠČEJO SOVRAŽNIKA V ZRAKU

Velikanski žarkometi s premerom loče 60 palcev in z 800,000,000 sveč močno lučjo iščejo v artilerijski trdnjavi Monroe cilj, katerega vleče za seboj aeroplan, ki leti 6000 čevljev visoko. Ko artileristi zagledajo cilj, tedaj namerijo nanj 3-palčne protizračne topove. Ameriška armada ima na razpolago najmodernejši tip protiletalskih topov.

Trije različni sprejemi

V pariških listih čitamo naslednji opis sprejemov zunanjih ministrov baltičkih držav. Na letališče v Sokolnikih se je spustilo letalo, iz katerega je izstopil estonski zunanji minister Selter. Minister se je v zadregi ogledoval: naproti mu je šel ne posebno naglo Vasjukov, uradnik drugega reda baltičkega oddelka moskovskega ministrstva zunanjih zadev. V Kremlju so odločili, da za Estonsko zastopuje tovariš Vasjukov.

Minister Selter je spraševal, kje je estonski poslanik, ki bi ga bil moral počakati na letališču. Nihče ni vedel povedati vzroke zamude in Selter je sklenil počakati poslanika. Čez dvajset minut se je od nekod javil po telefonu svetnik poslaništva ter sporočil ministru, da so poslanikov avto zadržali kake 3 kilometre daleč od letališča, da bi pregledali listine in da so obenem začeli nekako preiskavo o poslaniškem avtomobilu. Ko je bilo to urejeno, se je Selter lahko odpravil v komisariat zunanjih zadev. Tu ga ni sprejel niti namestnik Molotova, marveč zopet le uradnik drugega reda Železnjakov, ki je ministru dejal: "Kak posebna potovanja niso dovoljena. Tu so sovjetski pogoji, na katere je treba odgovoriti z da ali ne. Tovariš Molotov vas bo sprejel zvečer in takrat mu boste dali odgovor." Zvečer je Molotov sprejel estonskega ministra, potrdil sovjetske zahteve in dostavil, da bodo sovjetska letala letela na Estonijo. Če bodo Estonci samo enkrat ustrelili nanje, bodo vse estonske trdnjave takoj bombardirane. Drugi dan je minister Selter podpisal pogodbo.

Zopet letalo na letališču v Sokolnikih. To pot je izstopil iz njega letonski zunanji minister Munters. Sprejem čisto drugačen: častna četa, godba, obe himni. Potjemkin, Dohanov in Barkov, tedaj najvišji predstavitelji zunanjeja komisarijata. Slavno-stnemu sprejemu je takoj sledilo grenko razočaranje. Molotov je predložil Muntersu ultimatum, ter dovolil 48 ur za odgovor. Za primer odklonitve, bo Rusija takoj ukrenila vse potrebno. O teh ukrepih ne more minister Munters imeti nikakih dvonov, saj sta razgovoru prisostvovala Voršilov in Šapašnikov, načelnik generalnega štaba. Minister Munters nekaj ugovarja, toda kmalu stopi v sobo ordonančni častnik, ki javlja Voršilovu, da so

zbrani člani obrambnega sveta, da razpravljajo o jamstvih ene izmed baltičkih držav. Razgovor je bil prekinjen. Minister Munters je poskušal zadnje sredstvo. Posetil je grofa Schulenburga, nemškega veleposlanika, da bi izvedel njegovo mnenje. Ta je Letoneu svetoval, naj se vda. "Saj je Berlin," je dodal, "tudi moral sprejeti Stalinove zahteve. Ko je Ribbentrop skušal ugovarjati, mu je Stalin brez ovinkov pojanil svoj nazor. Rusija je sporazumna dati vam surovine in vas podpirati pri morebitni mirovni ponudbi. Toda mi se bojimo, da bi Nemčija sklenila mir z Anglijo in bi poskušala napasti Rusijo. Mi si moramo zato še sedaj zavarovati strateški položaj."

"Ni drugega izhoda," je končal von der Schulenburg, "kar vđajte se."

Dan nato je Riga podpisala pogodbo z Rusijo o vzajemni pomoči. Tretji je priletel litovski minister Urbsis. Ta pa je bil deležen slavnostnega sprejema prve vrste, ki ni v ničemer ostajal za sprejemom Ribbentropa. Napram Litvi igrajo v Moskvi prijateljsko igro, v državljanski vojni se Litva ni bojevala proti Rusom in ni bila deležna vseh mogočih jamstev Anglije. Urbsisa je zato na letališču sprejel sam Voršilov s Kazemovičem. Prijatelji so se tudi hitro domenili brez ovir, težkoč in groženj.

PLAČA PREDSEDNIKA SLOVAŠKE VLADE.

Slovaški parlament je sprejel predlog, po katerem bo prejemal predsednik slovaške vlade letno 250,000 kron plače. Prezidentova pisarna bo razpolagala poleg tega z letno dotečijo 1 milijon kron.

PREJ FRANCOSKA, ZDAJ NEMŠKA ŠOLA.

V posloppju bivše francoske gimnazije v Pragi so na svečan način otvorili novo nemško gimnazijo. V času republike je veljala francoska gimnazija za najmodernejši zavod te vrste v državi. Čehoslovaško prosvetno ministrstvo jo je izlatno podpiralo. Učni jezik je bil francoski.

Nemška poročila pravijo, da je sedanje šolsko ministrstvo v Pragi iz lastne volje dalo nemškemu prebivaštvu sedaj nepotrebnih francoski zavod na razpolago.

Božične pošiljatve

Svoje in prijatelje v domovini najbolj razveselite če jim pošljete denarno darilo. Pošljite božična darila v obliki denarne nakaznice s posredovanjem potniškega oddelka "Glasa Naroda." Denarne pošiljatve v Jugoslavijo izvršujemo točno in poceni. Slovenic Publishing Co. Travel Bureau 216 West 18th Street New York, N. Y.

Lov na morsko mino

Ranjenemu vodniku in nekemu častniku nemške vojne mornarice so te dni podelili častna križca. Zaslužila sta si ga iz izredno pogumnim dejanjem. Oba moža sta bila na krovu nekega nemškega eskadra min, ki je v gdanskem zalivu stikal za potniškimi minami. Več dni je prešlo brez vsakega dogodka, nekega dne pa je lovilna priprava nenadno ujela mino. Z veliko težavo so potegnili črno pošast iz vode, ko se je nepričakovano pretrgala veriga, na kateri je visela. Mina je padla spet v vodo, zaplesala na njej, zdaj izginila pod površino, zdaj se je spet pojavila na njej, čedalje bližje pa jo je metalo proti steni malega broda. Njene občutljive, grozotne kapice so prefile s pogubo. — Nobeno, še tako hitro povzle ne bi moglo spraviti ladje pravočasno iz nevarne bližine, odločale so sekunde. In odločila sta se moža, ki sta stala v tem trenutku ob robni steni. S hitrim skokom se je vodnik pognal čez rob, obstal na ozkem izbočenem pasu ob vodni črti, z roko se je držal roba, in poročnik na ladji ga je podprl. Mina je priplavala tako blizu, da se je je vodnik lahko dotaknil z nogo. Če bi se dotaknil njenih dolgih črnih kapic, bi se nekoliko stotov težka pošast razpočila. Ladja bi z vsem kar je bilo na njej, zletela v zrak. Mož pa je uspelo, da se je z nogo dotaknil gladke površine mine. Z vsi silo se je oprl nanjo, s krajnim naporom mu je tudi uspelo, da jo je odrinil od ladje. Prvi napad je bil odbit, toda v naslednjem trenutku se je ponovil. Sedaj si je moral drzni mož pomagati tudi s presto roko. Spet mu je uspelo, da je mino odrinil. Zopet je zaplesala proti ladji. Tako sta moža nekolikokrat v grozni nevarnosti, rešila ladjo pogube, dokler se ni mogla ladja sama s svojo silo umakniti. Kratko nato so spustili z broda majhen čoln, da so mogli mornarji spet mino privezati. Nevarnosti je bilo potem konec. Toda vodnik, ki je s svojim drznim dejanjem rešil svoje tovariše naj-tršašnje smrti, je odnesel za spomin pošteno odrgnino.

FIZOL — ZDRAVILO.

Fizol ni samo dragoceno živilo, temveč ima v sebi tudi razne zdravilne sile. V prvi vrsti uporabljajo fizol za mehčajoče obkladke, tudi zoper nečisto kožo in izpuščaje se fizol z uspehom uporablja. V ta namen omehčajo beli fizol v dobrem jesihu, dokler se mu zunanja koža ne spusti. Jedra posušimo in zdrobimo. To fizolovo moko pomešamo z mandljevimi zdrobom in nekaj vode, a to maso namažemo obolelo mesto na koži. Po kakš-

V-PREDPRODAJ Slovensko Amerikanski Koledar za l. 1940

Za 50 centov do bite

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA — POVESTI, ČLANKI IZ ZEMLJEPISJA, ZGODOVINE IN NARAVOSLOVJA. — POLEG TEGA SPIS IVANA BUKOVINSKI - JA: Iz mojega življenja.

Koledar je bogato ilustriran.

Naročite ga pri:

Slovenic Publishing Company 216 West 18th Street New York, N. Y.

Pošljite naročilo še danes!

nih desetih minutah maso snamemo in kožo odrgamo s platneno čunjno.

POZABILA JE NA SVOJO POROKO.

V norveškem mestu Larviku so imeli nenavado zgodbo. Mlad lastnik ladje za kitolov bi se moral poročiti z mlado, po vsem mestu znano lepoticco. Nad sto svatov je bilo prišlo v cerkev, a čakali so zaman, kakor je čakal zaman ženin. Končno je ta šel iskat svojo zaročenko. Ko ga po eni uri še ni bilo nazaj, se je družba razšla. Šele pozneje je mladi mož našel svojo zaročenko. Srečala se je bila s starim dobrim znanecem in se je odpravila z njim na avtomobilski izlet v Oslo. S strahom se je potem zavedla, da je bila pozabila na svojo poroko. A ta poroka se je vršila potem z 11-urno zamudo zvečer.